

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА
ВИННИЧЕНКА**

Факультет фізико-математичний

Кафедра прикладної математики, статистики та економіки

Економіка та організація підприємств

СИЛАБУС

Силабус – це персоніфікована програма викладача для навчання студентів із кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри прикладної математики, статистики та економіки

Протокол від « 31 » серпня 2020 року № 1

015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.39 Професійна освіта (Цифрові технології)

(бакалаврського) рівня вищої освіти

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Економіка та організація підприємств
Викладач (-і)	Доцент Довгенко Я.О.
Контактний тел.	+380 50 8356891
E-mail:	Dovhenko73@gmail.com
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю Понеділок з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+380 50 8356891) в робочі дні з 9.30 до 17.30

1. Анотація до дисципліни

Сучасний господарюючий суб'єкт – це складний механізм, який в системі використовує різноманітні ресурси: людські, матеріальні, фінансові, інформаційні тощо. Ефективне управління підприємствами передбачає вивчення їх особливостей функціонування, взаємозв'язків, використання власних ресурсів, конкурентоспроможності, інноваційних перетворень. Від чого значною мірою залежать добробут та рівень економічного розвитку країни.

Курс «Економіка та організація підприємств» є одним з найважливіших курсів професійної та практичної підготовки бакалаврів з професійної освіти за спеціалізацією професійна освіта (Цифрові технології). Програма дисципліни містить такі розділи: Організація та ресурси підприємств, Результати та економічна ефективність функціонування підприємства .

2. Мета курсу – сформувані у студентів ґрунтові знання та практичні навички з економіки та організації підприємств, щодо раціональної організації виробництва, використання методів підвищення результативності та ефективності виробничих систем підприємства, а також створення власного бізнесу. **Завдання курсу:** опанувати теоретичні засади створення підприємств, їх організації та виробництва, методичні підходи раціоналізації виробництва; практичні навички обґрунтування рішення щодо підвищення ефективності виробництва та необхідні методики розрахунку показників стану та ефективності використання окремих складових виробничо-ресурсного потенціалу підприємства, витрат й фінансово-економічних результатів діяльності підприємств.

3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні засади функціонування підприємства та створення власного;
- склад матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства;
- показники ефективного використання ресурсів підприємства;
- механізм ціноутворення, форми оплати праці;
- основні показники господарської діяльності підприємства за видами економічної діяльності;

вміти:

- застосовувати методи оцінки економічних показників, аналізувати їх у сфері професійної діяльності;
- обчислювати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства;

4. Результати навчання

1. ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
2. ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
3. ФК 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі цифрових технологій.
4. ФК 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

5. Програмні результати навчання:

6. ПРН 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обрати ефективні шляхи їх вирішення.
7. ПРН 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.
8. ПРН 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.
9. ПРН 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.
10. ПРН 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі легкої промисловості.

5. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття /практичні/лабораторні	0/16/0
самостійна робота	54

6. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	кредитів/годин кількість	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
1	1	1	3/90	залік	нормативна

7. Пререквізити

Засвоєння курсу передбачає використання студентами знань та умінь, які були набуті та сформовані у процесі вивчення шкільного курсу з основ економіки.

8. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

У період сесії та міжсесійний період бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем та деканатом з приводу проведення занять та консультацій, а також персональний комп'ютер (з виходом до мережі Інтернет) для реалізації можливості роботи з інституційним репозитарієм.

9. Політики курсу

Норми етичної поведінки. Відповідно до діючого в Центральнотукаїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка [Положення про академічну доброчесність](#), всі учасники освітнього процесу в університеті повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, [Статуту](#) і [Правил внутрішнього розпорядку](#) Центральнотукаїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності; підвищувати престиж університету досягненнями в навчанні та науково-дослідницькій діяльності; дбайливо ставитися до університетського майна.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Студенти не видають за свої результати роботи інших людей. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою курсу.

Поведінка в аудиторіях університету. Очікується, що впродовж практичних занять студенти дотримуються діючих правил охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Підсумковий контроль. Семестровий залік з даного предмету та семестровий екзамен забезпечують два підсумкових контролю, що полягають в оцінюванні рівня засвоєння студентами навчального матеріалу та набування необхідних професійних вмінь на підставі оцінок, отриманих ними на практичних заняттях. Перескладання заліку та екзамену відбувається у встановлений деканатом термін. Процедура перескладання заліку та екзамену включає в себе демонстрацію студентом- боржником теоретичних знань, практичних навичок і вмінь з певної теми курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі цифрових технологій.

ФК 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

Програмні результати навчання:

ПРН 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі цифрових технологій.

ПРН 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПРН 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПРН 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

10. Схема дисципліни

Тижд. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінок	Термін виконання
Тиж. 1-2 3 год (1 практ)	Підприємство як суб'єкт господарювання та управління ним в умовах кризи	Лекція Практ. заняття	Основна: 2, 3, 4, 5 Додаткова: 4, 2,5 Інформ ресурси: 1, 2, 5,6	Розв'язування ситуаційних завдань, (2 год) Опрацювання питань самост. підготовки (2 год)	10 б.	
Тиж. 1-2 3 год. (1 практ)	Основи підприємницької діяльності	Лекція Практ. заняття	Основна: 2, 3, 5, 6, 10. Додаткова: 4, 2, 6,7. Інформ ресурси: 1-7	Розв'язування ситуаційних завдань, (2 год) Опрацювання питань самост. підготовки (2 год) Розробка власної бізнес – ідеї (8 год)	25 б.	
Тиж. 3-7 10 год. (6 практ)	Основні та оборотні засоби, активи підприємства, нематеріальні та трудові ресурси.	Лекція Практ. заняття	Основна: 1, 2, 4, 5, 6. Додаткова: 3, 8.	Розв'язування задач на визначення ОЗ (2 год), Об. засобів (2 год), Активів (2 год) ТР (2 год)	15 б.	
Тиж. 8-9 4 год (6 практ)	Продукція підприємства та продуктивність праці персоналу	Лекція Практ. заняття	Основна: 1, 2, 4, 5, 6. Додаткова: 3, 6, 8.	Розв'язування задач на визначення Прод. праці (3 год) Продукції (3 год)	10 б.	

Тиж. 10-12 6 год (6 практ)	Витрати виробництва, собівартість продукції та формування ціни в ринкових умовах	Лекція Практ. заняття	Основна: 1, 2, 4, 5, 6. Додаткова: 3, 6, 7, 8.	Розв'язування задач на визначення Витрат і собівартості (4 год) Формування ціни (4 год)	10 б.	
Тиж. 13-14 4 год. (6 практ)	Маркетингова діяльність та фінансові результати діяльності підприємства	Лекція Практ. заняття	Основна: 1, 4, 5, 6. Додаткова: 3, 6, 7, 8.	Розв'язування задач на визначення прибутку (4 год) Рентабельност і (4 год)	15 б.	
Тиж. 15-16 4 год. (6 практ)	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	Лекція Практ. заняття	Основна: 1, 4, 5, 6. Додаткова: 3, 5, 6, 8.	Розв'язування задач на визначення показників інв. проєкт (4год) рейтингової оцінки ін. проєкт (4год)	15б.	

11. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	<i>участь в роботі за семестр – 100 балів</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Виконання всіх завдань, визначених на практичні заняття</i>

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік

Критерії оцінки рівня знань на практичних заняттях.

На практичних заняттях та для засвоєння лекційного матеріалу кожен студент з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень знань оцінюється так. «Відмінно» (90–100 % від зазначеної ваги оцінки) – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, ним опрацьований матеріал лекцій. «Добре» (74–89 % від зазначеної ваги оцінки) – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, ним опрацьований матеріал лекцій. «Задовільно» (60–73 % від зазначеної ваги оцінки) – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. «Незадовільно з можливістю повторного складання» (35–59 % від зазначеної ваги оцінки) – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, ним поверхово опрацьований матеріал лекцій. «Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» (0–34 % від зазначеної ваги оцінки) – коли студент дає неправильні відповіді більше, ніж на 65% питань. Підсумковий контроль у

вигляді заліку виставляється студенту автоматично у залежності від отриманої суми балів за поточне засвоєння теоретичного матеріалу.

12. Рекомендована література

Основна.

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К.: Знання, 2013. – 446 с.
3. Воронкова В. Г. Основи підприємництва: теорія та практикум : навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К. : Ліра-К, 2014. – 455 с.
4. Економіка та організація виробничої діяльності підприємства. Ч.1. Економіка підприємства : навчальний посібник / Небава М. І., Адлер О. О., Лесько О. Й. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 117 с.
5. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 177
6. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС. – 2017. – 192 с.

Додаткова.

1. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К. : Ліра-К, 2013. – 260 с.
2. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб./І. В. Гой.–К.: ЦУЛ, 2013. – 368с.
3. Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К.: Ліра-К, 2015. – 258 с
4. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г. М. Зазарчин. –2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Ліра-К, 2013. – 407 с.
5. Мороз В. С. Організація виробництва : навч. посіб. / В. С. Мороз, А. С. Тельнов. – К. : Ліра-К, 2015. – 256 с.
6. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 436 с.
7. Організація виробництва: практикум/ Т.В. Кравченко, Т.С. Онисенко.- К.- ВПЦ «Київський університет», 2017.-191с.
8. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавчі та нормативні акти України. – Режим доступу : www.zakon.com.

2. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
4. https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/periodic/ekon_pidpr – електронна версія збірника наукових праць «Економіка та підприємництво»
5. <http://www.imf.org>.
6. <http://kodeksy.com.ua/> – Закони і кодекси України.
7. Сайт Право. Украина. – Режим доступа : [www. legal.com.ua](http://www.legal.com.ua).